

[Lasse Budtz]

meningen, at det udelukkende skal dreje sig om det. Hvis man f.eks. i medlemslandene i Europarådet og i Europarådet blot affinder sig med en udvikling, som er i strid med Europarådets grundholdning og grundlov, så er der noget rivende galt. Det skrider til himlen, at vi affinder os med, at vi accepterer det, der fortsat foregår i Tyrkiet. Europarådet er som bekendt skabt for at beskytte demokrati- et og menneskerettighederne.

Spørgsmålet er, om vi virkelig kan blive ved med at affinde os med det. Jeg mener ikke, at vi kan blive ved. Jeg mener, at vi i hvert fald må reagere på det, der sker i Tyrkiet, og som ikke ville være muligt i noget af de andre 20 medlemslande inden for Euro- parrådet. Ikke et eneste af de andre lande vil- le acceptere det. Vejen frem kan muligvis være at fortælle tyrkerne ganske klart, at un- der sådanne forhold skal de ikke regne med, at Danmark accepterer deres adgang til udvi- det vestligt samarbejde, først og fremmest i EF.

Fischer (KF):

Tyrkiet har i det sidste tiår gennemgået en besværlig udvikling fra politisk kaos og bor- gerkrigslignende tilstande præget af drab og terror via et militærdiktatur, hvor det politi- ske liv var fuldstændig lammet af hårde re- striktioner, til på det seneste en tilstand, der i stadig højere grad minder om demokrati i vesteuropæisk forstand, og som er præget af den tyrkiske regerings vilje til det tættest mu- lige samarbejde med de vesteuropæiske lan- de.

I forbindelse med VS' beslutningsforslag er der ét spørgsmål, som må forekomme helt centralt: hvorledes motiveres Tyrkiet bedst muligt til at fortsætte og fuldstændiggøre den demokratiske proces, der indebærer genska- belse af fuld respekt for det enkelte menne- skes fundamentale rettigheder? Sker det ved handlinger, der har til resultat, at landet iso- leres, eller ved en integrationsproces, hvor de vesteuropæiske lande udnytter deres påvirk- ningsmuligheder fuldt ud med det klare mål at få bragt enhver krænkelse af menneskeret- tighederne i Tyrkiet til ophør?

Vi er i den konservative folketingsgruppe tilhængere af den positive påvirkningsmåde. Vi mener, at Danmark og de fire andre lan- de, der i sin tid rejste sagen imod Tyrkiet, og

som senere ændredes til en forligsaftale, be- nyttede en rigtig og hensigtsmæssig frem- gangsmåde, der har betydet reelle og påvise- lige fremskridt for menneskerettighederne i Tyrkiet. Resultaterne har demonstreret vær- dien af, at lande benytter det fælleseuropæi- ske retssystem, som Europarådet har opstil- let.

Men vi er samtidig opmærksomme på, at der fortsat er grund til at følge den videre udvikling i Tyrkiet nøje. Der er utvivlsomt sket væsentlige forbedringer, f.eks. i fængs- lerne. Torturproblemet har været omfattende og belastende for Tyrkiet, men det kan i dag konstateres, at der er sket betydelige frem- skridt, og vi har noteret, at der er skredet hårdt ind over for mange ansatte i fængsler- ne, der har udøvet tortur. Men problemets omfattende karakter og de mange sager imod udøvere af tortur viser, at vi fortsat skal være opmærksomme på, at problemet bringes fuldstændig ud af verden i Tyrkiet.

Vi er tilfredse med, at Tyrkiet nu har aner- kendt den individuelle klageret, men vil sam- tidig være opmærksomme på, hvorledes ud- øvelsen heraf i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskommission rent faktisk finder sted, herunder hvilken stilling de kom- petente organer vil tage til den individuelle klageret.

Særligt søgelys må endvidere rettes mod forsøg på begrænsning af almindelig politisk aktivitet og fagforeningsvirksomhed. Vi fin- der sagen mod DISK-fagforeningslederne belastende og dommen i januar over tidligere statsminister Ecevit helt urimelig.

I den konservative folketingsgruppe mener vi, at de tyrkiske myndigheder straks bør op- hæve enhver ikke alene formel, men også reel begrænsning af de tidligere politiske le- deres arbejdsmuligheder.

De etniske mindretals forhold bør også være genstand for kritisk belysning, og vi opfordrer den tyrkiske regering til national forsoning med mindretallene.

Vi er sammenfattende tilfredse med det arbejde, der er udført af Den Europæiske Menneskerettighedskommission, og værdsæt- ter dens bestræbelser for at indhente oplys- ninger fra mange sider af det tyrkiske sam- fundsliv. Vi mener, at den uafhængige kom- missionsrapport vil være et nyttigt instru- ment, når den videre udvikling i Tyrkiet skal vurderes. Vi vil som sagt være kritisk op-